

Verslag werkbezoek China 26 oktober tot 1 november 2014

Aanleiding en doel van het werkbezoek
Van 27 oktober tot en met 1 november bracht een delegatie van Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen en culturele instellingen onder leiding van burgemeester Van der Laan een bezoek aan China. Wethouder Kajsa Ollongren (Economie, Kunst en Cultuur) en wethouder Dennis Straat van Zaanstad namen eveneens deel aan de delegatie, die de steden Guangzhou, Shenzhen en Beijing bezocht. Met meer dan honderd deelnemers was dit de grootste delegatie vanuit Amsterdam aan China ooit.

Doel van de missie was meerledig:

- acquisitie van nieuwe Chinese bedrijven voor de Amsterdamse regio en relatiebeheer met bestaande bedrijven: China Southern Airlines, Huawei, Bank of Beijing, ICBC, China Construction Bank, Hanergy
- ondersteunen exportmogelijkheden van Nederlandse bedrijven: i.s.m. de Industrial and Commercial Bank of China (ICBC) en de gemeente Peking werd de 2e China Holland Business Summit in Beijing georganiseerd met 54 Nederlandse bedrijven die gekoppeld werden aan zakenpartners uit het netwerk van ICBC.
- Viering van 20 jaar stedenband met Beijing: in het kader daarvan werden zowel de economische als de culturele banden aangehaald: China Holland Business Summit en een tentoonstelling van FOAM, fotomuseum Amsterdam, waren de belangrijkste activiteiten ter gelegenheid hiervan.

Tussen Amsterdam en Beijing bestaat sinds 1994 een samenwerkingsrelatie. China is voor Amsterdam een belangrijk land voor acquisitie van bedrijven en beide steden wisselen kennis uit op het gebied van onder andere waterbeheer, kunst en cultuur, de financiële sector en afval en energie. Vorig jaar stond Amsterdam als gaststad in de schijnwerpers tijdens de *Beijing Design Week.* Dit jaar vond in de Chinese hoofdstad de tweede *China Holland Business Summit* plaats. Dit evenement had als doel Nederlandse bedrijven te verbinden aan potentiële handelspartners in China. Amsterdam werkte daarbij samen met de ICBC en de gemeente Beijing. Deze summit was een vervolg op de Summit van 2012. Toen bezochten 35 Chinese bedrijven Amsterdam.
Ter gelegenheid van de 20-jarige stedenband bood de stad Amsterdam een foto-expositie van FOAM aan met werk van Nederlandse fotografen. De burgemeester opende deze tentoonstelling.
De missiereis werd afgesloten op vrijdag 31 oktober met een optreden van het Nationaal Ballet in het *National Center for the Performing Arts* (NCPA).

Verslaglegging per inhoudelijk onderdeel

1. Guangzhou

Een van de grote Chinese bedrijven die in de Metropoolregio Amsterdam is gevestigd is China Southern Airlines (CSA). Ten einde de zakelijke contacten met dit bedrijf te bestendigen en uit te breiden werd aan het begin van de missie Guangzhou, hoofdkwartier van China Southern Airlines aangedaan. Naast een bedrijfsbezoek aan CSA bracht de burgemeester een beleefdheidsbezoek aan de Gemeente Guangzhou. Wethouder Ollongren had een eigen programma op het gebied van creatieve industrie en cultuur.

1.1 Bezoek gemeentebestuur Guangzhou

Burgemeester Van der Laan bracht een beleefdheidsbezoek aan de loco-burgemeester van Guangzhou. Duidelijk werd dat Guangzhou graag een vriendschapsband met Amsterdam zou aangaan. De burgemeester gaf aan dat Beijing en Amsterdam al 20 jaar een vriendschapband hebben en dat daar de prioriteit van Amsterdam ligt. Wel is afgesproken contact te houden over onderwerpen waarop niettemin kan worden samengewerkt. Vertegenwoordigers uit Guangzhou bezochten ook de business summit in Beijing Verder lichtte 5.1.2,e van Ajax, 5.1.2,e toe dat Ajax haar expertise graag inzet om voetbal in Guangzhou en China te stimuleren.

1.2 PFLAG China

Mensenrechten zijn een integraal onderdeel van het internationale beleid van Amsterdam. Tijdens missiereizen wordt altijd aandacht besteed aan dit thema. Deze reis had de burgemeester een ontmoeting met PFLAG, een organisatie voor ouders en vrienden van LHBT-ers. Doel van deze organisatie is bij te dragen aan acceptatie van LHBT in China door middel van het geven van trainingen, juridische ondersteuning en seminars. De directeur van PFLAG China heeft op uitnodiging van Radio Nederland Wereldomroep in 2014 de Gay Pride Amsterdam bijgewoond. De burgemeester zei in het gesprek toe dat de vertegenwoordigers van PFLAG opnieuw uitgenodigd zullen worden naar Amsterdam te komen en dan een programma aangeboden zullen krijgen gericht op de ontwikkeling van training die vooral gericht zal zijn om het bevorderen van acceptatie en integratie van LHBT-ers in de Chinese samenleving.

1.3 Cultuur en creatieve industrie in China

De wethouder had een ontmoeting met Nederlandse creatieven die in de regio Guangzhou werken en wonen. Het zuidelijke deel van China biedt Nederlandse ontwerpers veel mogelijkheden op het gebied van ontwerpen en productie. Bovendien biedt China grote afzetmogelijkheden voor producten, zeker nu er daar ook een middenklasse ontstaat die oog heeft voor (ontwerp-)kwaliteit. De Canton fair, de grootste retailbeurs ter wereld, vindt in Guangzhou plaats. Daarmee is het een van de meest interessante plekken in China voor ontwerpers maar ook voor reclame- en marketingbureaus. Gesignaleerd werd dat het voor buitenlanders door een wijziging van de Chinese visumwet in 2013 steeds moeilijker is geworden een bedrijf te vestigen in China. Eén van de redenen om het visumsysteem aan te passen is de veranderde behoefte van China in het aantrekken van talent. Door de regels rond werkvergunningen te veranderen, wil het land meer rekening houden met haar eigen hoger opgeleiden.

Na de lunch werd de door de Nederlandse architect Marc Hemel ontworpen Canton Tower bezocht en vervolgens het Guangdong Museum of Art waar een ontmoeting plaatsvond met 5.1.2,e de 5.1.2,e and 5.1.2,e De collectie van het museum richt zich op Chinese kunst, ook van Chinese kunstenaars die buiten China wonen en werken. Naast de museale functie hecht het museum veel waarde aan onderzoek. Het museum heeft in het verleden een aantal tentoonstellingen met Nederlandse kunstenaars gehad en zal in 2016 met conservator 5.1.2,e wederom een Nederlandse samenwerking aangaan.

1.4 Bezoek China Southern Airlines

China Southern Airlines is de grootste luchtvaartmaatschappij van China en heeft Guangzhou als uitvalsbasis voor de vloot. In Guangzhou bevindt zich ook het hoofdkantoor. China Southern Airlines heeft 2000 dagelijkse vluchten naar 207 bestemmingen in 40 landen.

China Southern Airlines werkt nauw samen met KLM. Beide zijn leden van de alliantie Skyteam. Samen hebben China Southern Airlines en KLM in 2013 meer dan 1,1 miljoen passagiers vervoerd tussen China en Nederland. Vanuit Amsterdam vliegen China Southern Airlines en KLM op 7 steden op het Chinese vastenland met directe vluchten.
Schiphol is een belangrijke partner voor China Southern Airlines. In 1996 begon CSA met 2 passagiersvluchten per week vanuit Schiphol. Nu zijn er twee dagelijkse vluchten naar Beijing en Guangzhou naast 14 wekelijkse cargovluchten.
De delegatie kreeg een presentatie over het veiligheidsmanagementsysteem van CSA gevolgd door een rondleiding door het CSA complex. Vanwege de groei van CSA worden op de luchthaven van Guangzhou 2 extra terminals gebouwd die in 2018 in gebruik genomen zullen worden. New York is dit jaar een nieuwe directe bestemming geworden, San Francisco zal volgen.
Gedurende het diner sprak bestuursvoorzitter Si Xianmin over de relatie tussen China Southern Airlines, Amsterdam, Schiphol en KLM. Er is besproken hoe de samenwerking geïntensiveerd kan worden om de uitbreidingsplannen van China Southern Airlines te realiseren. Een voorbeeld is het verhogen van de frequentie van cargovluchten naar Amsterdam.

2. Shenzhen

In Shenzhen is het hoofdkwartier van Huawei gevestigd. Huawei is een van 's werelds grootste ICT-bedrijven en gevestigd in de MRA. Daarnaast bestaat er een samenwerking tussen de gemeente Shenzhen en Amsterdam op het gebied van duurzame stedelijke ontwikkeling, reden voor een beleefdheidsbezoek aan de gemeente Shenzhen. Wethouder Ollongren had ook hier deels een eigen programma.

2.1 Bezoek aan Huawei Technologies

Op het hoofdkantoor van Huawei heeft de delegatie een rondleiding gekregen met uitleg over de producten en diensten van Huawei op het gebied van onder andere Smart Cities.
Tijdens het bezoek hebben de Amsterdam Arena, Huawei en de gemeente Amsterdam een overeenkomst ondertekend. De looptijd van deze overeenkomst is 5 jaar. Burgemeester Van der Laan: “Deze overeenkomst is een belangrijke stap in de realisatie van een toegankelijke, meer energie-efficiënte en veilige stad.”
Een andere 5 jarige overeenkomst die getekend is tijdens het bezoek, is tussen Huawei en Amsterdam Arena. Huawei wordt de ICT innovatie partner van het Innovation Center in de Amsterdam Arena.

Dit centrum is op basis van het Huawei Open Cloud platform gebouwd en biedt Huawei en andere bedrijven de mogelijkheid om nieuwe oplossingen te ontwikkelen en te testen. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met Amsterdam Smart City.
Naast deze twee nieuwe overeenkomsten, hebben de UvA en Huawei een nieuwe overeenkomst gesloten. Studenten van de UvA krijgen de mogelijkheid om onder andere stages bij Huawei in China te volgen.
Tijdens de Amsterdam – Huawei Innovation Summit wisselden alle deelnemers hun visie op innovatie uit.

2.2 Bezoek gemeentebestuur Shenzhen

Het bezoek van de burgemeester aan de burgemeester van Shenzhen stond in het teken van de ondertekening van een overeenkomst tussen de Shenzhen Energy Environment Engineering company (SEEE) en AEB, het Afvalenergiebedrijf van Amsterdam. De overeenkomst beoogt de samenwerking te intensiveren met als doel de beste 'Waste to Energy' faciliteit ter wereld gezamenlijk in Shenzhen te realiseren.

2.3 Bezoek OCT en OCAT wethouder Ollongren

OCT heeft haar hoofdkantoor in Shenzhen. Daar is het bedrijf in 1985 begonnen in wat een speciale economische zone (SEZ) heet: een zone/plaats in China waar de regering van Beijing buitenlandse handel en investeringen toelaat. De regering mengt er zich er ook niet in de werkzaamheden, productie en handel van de bedrijven. Shenzhen behoorde in 1979 tot de eerste SEZs.
Inmiddels wonen er 14 miljoen mensen in Shenzhen en is OCT uitgegroeid tot een belangrijke speler in de vrijetijdsindustrie (marktleider op het gebied van pretparken), toerisme en industrie. De wethouder ontmoette de directie van OCT en informeerde naar internationale expansie van OCT waarbij zij aangaf dat Amsterdam graag nieuwe Chinese bedrijven aantrekt en hen daarin begeleidt. De directie gaf aan nog geen concrete ambities te hebben maar de banden met Nederland zeer waardeert.

Na het bezoek aan het OCT werd OCAT bezocht. In 2005 startte OCT met OCAT – OCT Contemporary Art Terminal, een van de eerste private musea met professionele curatoren en een eigen kunstcollectie. Het is bovendien een interessante herbestemming van voormalig industrieel erfgoed.

Vanaf 2010 heeft Nederland een speciale relatie met OCT. DutchCulture (de organisatie voor internationale culturele samenwerking) heeft een samenwerkingsovereenkomst en mede hierdoor is een groot aantal Nederlandse beeldend kunstenaars en designers op de locaties van OCT in China geïntroduceerd.
Verder heeft OCAT ook ruimte voor podiumkunsten zoals Jazz en Dans.
Er wordt momenteel gewerkt aan een project rondom Nederlandse film dat met Eye in Amsterdam wordt uitgevoerd en in OCT-Loft te zien zal zijn in 2015.

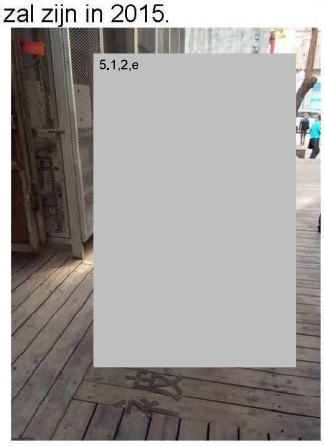

3. Beijing

3.1 Bezoek 5.1,2,e 5.1,2,e

Burgemeester, wethouder en de delegatie brachten in Beijing een bezoek aan de voormalig burgemeester en huidig partijsecretaris van Beijing, de 5.1,2,e Guo benadrukte in het gesprek het belang van twintig jaar samenwerking tussen beide steden op het gebied van handel, cultuur, duurzaamheid en innovatie, voedselkwaliteit en – voedselveiligheid. Hij onderstreepte het belang van wederzijdse vertrouwen als basis voor een goede

samenwerking en gaf aan dat op een aantal terreinen verdieping mogelijk is: de financiële sector, leefbare steden, landbouw, economie, cultuur en de contacten op maatschappelijk niveau. De burgemeester onderstreepte het belang dat Amsterdam hecht aan de samenwerking die inderdaad op wederzijds respect en vriendschap is gebaseerd. Ook hij gaf aan dat verdieping op een aantal terreinen voor de hand ligt. Zo kijkt Amsterdam met interesse naar Chinese innovaties op het gebied van duurzaamheid. In dat verband introduceerde de burgemeester 5.1,2,e die de 5.1,2,e een korte toelichting gaf op zijn 'smog-project' . De burgemeester gaf delegatielid 5.1,2,e eveneens de kans zich te presenteren en aan te geven dat Ajax bereid is een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van jeugdvoetbal in China. Guo gaf aan dat zijn directeur internationale samenwerking de opdracht te zullen geven op de gebieden die zich voor intensivering van samenwerking lenen, met concrete voorstellen te komen.

3.2 Bezoek burgemeester Wang Anshun van Beijing

Ter ere van de viering van 20 jaar samenwerking tussen Beijing en Amsterdam kreeg de delegatie een feestelijke lunch aangeboden. Burgemeester van der Laan dankte burgemeester Wang voor zijn onontbeerlijke de steun in de voorbereiding van de China Holland Business Summit. Naast handel en economie zijn ook cultuur, landbouw en voedsel en duurzame stedelijke ontwikkeling en watermanagement belangrijke elementen in de samenwerking. In het kader van watermanagement werd de samenwerking tussen de Beijing Water Authority en Waternet Amsterdam gememoreerd, die de komende tijd zal worden geïntensiveerd. 5.1,2,e gaf ook hier een korte introductie van zijn Smog project. De aanwezigheid van 5.1,2,e die deze dag zijn verjaardag vierde zorgde voor veel enthousiasme en werd ook groots gevierd tijdens de lunch. Burgemeester Wang was zeer content met het aanbod van Ajax een rol te gaan spelen in de ontwikkeling van jeugdvoetbal in Beijing.

3.3 Bezoek Bank of Beijing

Bank of Beijing is in 1996 opgericht en deze bank heeft goede banden met Nederland en Amsterdam. Bank of Beijing heeft namelijk naast de overheid van Beijing, ook ING als aandeelhouder. ING heeft Bank of Beijing onder andere geholpen met het creëren van een eigen merknaam. Ook heeft Bank of Beijing sinds 2010 een kantoor in Amsterdam.
De delegatie is kort rondgeleid door het gebouw van Bank of Beijing waarin de geschiedenis van deze bank is toegelicht. Vervolgens heeft 5.1,2,e 5.1,2,e bekendgemaakt dat Bank of Beijing 5.1,1,c zal investeren in een innovatiecentrum in Amsterdam. Dit centrum zal in nauwe samenwerking met het Customer Experience Center van ING werken aan innovaties die de klantervaring moeten verbeteren, zoals bijvoorbeeld de introductie van een mobiele applicatie.

3.4 Bezoek China Construction Bank (CCB)

CCB behoort tot de vier grootste commerciële banken van China en heeft meer dan 13.600 filialen. De bank is de nummer 2 van de 2014 Global list van Forbes (na ICBC).
Het is de eerste keer dat burgemeester Van der Laan een bezoek brengt aan het hoofdkantoor van CCB. De burgemeester en de delegatie zijn ontvangen door 5.1.2,e 5.1.2,e en zijn team.
5.1.2,e kondigde aan dat China Construction Bank in Amsterdam een branche zal openen. De handel tussen China en Nederland neemt toe en het handelsvolume tussen de twee landen stijgt. Ook het team van 5.1.2,e heeft Amsterdam ervaren als een stad waar het makkelijk zakendoen is en waar het gunstige vestigingsklimaat vele buitenlandse bedrijven aantrekt.
De CCB Amsterdam Branche zal naar verwachting in eerste instantie werk bieden aan 20 mensen.

3.5 Trade Dinner met minister Lilianne Ploumen

Minister Ploumen voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking was tegelijkertijd met de Amsterdamse delegatie in Beijing. De Amsterdamse deelnemers waren uitgenodigd voor een Trade Dinner dat ter ere van het bezoek van de minister georganiseerd.

3.6 China Holland Business Summit

Doel van de China Holland Business Summit was om Nederlandse en Chinese ondernemingen via individuele matchmakingsessies met elkaar in contact te brengen en ook kennisinstellingen en experts de mogelijkheid te bieden deel te nemen aan roundtables en matchmaking. De Summit was in samenwerking met ICBC en de gemeente Beijing georganiseerd. ICBC is de grootste bank ter wereld met een Europees hoofdkantoor in Amsterdam. De bank heeft een zeer uitgebreid netwerk tot op lokaal niveau in alle delen van China.
Aan de Summit namen 54 Nederlandse bedrijven deel, waarvan 7 bedrijven een overeenkomst sloten met Chinese partijen. Dit zijn bedrijven uit de zuivelindustrie, jachtenbouw, nieuwe media, mobiliteit en duurzame ontwikkelings- industrie. Een aantal bedrijven was voor het eerst in China, voor anderen was het een volgende stap in een eerder ingezet onderhandelingstraject. Deze ontmoetingen zullen leiden tot nieuwe opdrachten en meer export van Nederlandse producten en diensten.
De Summit werd afgesloten met een diner voor zo'n 250 personen. Deelnemers waren Nederlandse delegatieleden en Chinese deelnemers aan de Summit. Het ministerie van Buitenlandse Zaken, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), het postennetwerk (Consulaten Generaal en NBSO's) in China, en specifiek de Nederlandse ambassade hebben mede bijgedragen aan het succes van deze Summit.
Een uitgebreid verslag van de Summit is als bijlage bijgevoegd.

3.7 Bezoek ICBC

Bestuursvoorzitter Jiang Jianqing ontving de kleine delegatie op het hoofdkantoor van ICBC. Zowel 5.1.2,e als de burgemeester uitten hun tevredenheid over het verloop van de China Holland Business Summit. Burgemeester Van der Laan complimenteerde 5.1.2,e 5.1.2,e voor diens idee van de China Holland Business Summit. De 5.1.2,e gaf aan zeer tevreden te zijn met de ontwikkelingen van de Amsterdam branche en de relatie van ICBC met Amsterdam.

5.1.2,e de 5.1.2,e van Taikang Life Insurance, een van China's grootste verzekeraars nam ook deel aan het gesprek. 5.1.2,e is tevens eigenaar van een aantal galeries en wil graag samenwerken met Amsterdam op het gebied van de uitwisseling van kunstcollecties.

3.8 Hanergy

Hanergy Holding Group is een multinationaal energiebedrijf. Dit bedrijf bezit ook de technologie om zeer dunne zonnepaneelfolie te produceren. Volgens MIT Technology Review behoort Hanergy tot de top 50 van "slimste bedrijven" ter de wereld. Hanergy heeft meer dan 10.000 werknemers en heeft vestigingen in meerdere provincies in China, Noord-Amerika, Azie en Europa. In het WTC Amsterdam is het Europese hoofdkantoor van Hanergy sinds 2009.

5.1.2,e van Hanergy kondigde aan dat Hanergy zonnepaneelfolie in 2015 in alle Nederlandse IKEA winkels verkocht zal worden. Om de zonnepaneelfolie in de Europese markt te lanceren, zal Hanergy haar marketing en sales-activiteiten in Amsterdam uitbreiden. In eerste instantie zal deze uitbreiding werk bieden aan 20 mensen.

3.9 Forum "Museum Management in the World of Photography"

Wethouder Ollongren was gevraagd te spreken tijdens de slotbijeenkomst van een mede door de Nederlandse ambassade georganiseerd museummanagement forum. Museummanagement is een van de speerpunten in het culturele programma van de Nederlandse ambassade in China en tevens een onderwerp in de samenwerking tussen Beijing en Amsterdam. De Reinwardt Academie, onderdeel van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, is een partner in dat project. Het forum vond plaats in CAFA, de China Central Academy for Fine Arts. Voorafgaand aan haar speech werd ze ontvangen door de 5.1.2,e van CAFA Museum 5.1.2,e en kreeg ze een rondleiding door de academie en het museum.
In het licht van de tentoonstelling van FOAM in Beijing was fotografie centraal gesteld in het forum. 5.1.2,e gaf een presentatie over 'cultural branding' gericht op musea.
Na afloop was er gelegenheid met deelnemers en sprekers nader kennis te maken, onder meer met de Chinese 5.1.2,e en 5.1.2,e mede curatoren van de tentoonstelling van FOAM

3.10 Opening fototentoonstelling Still/Life

Ter ere van 20 jaar stedenband tussen Amsterdam en Beijing bood Amsterdam aan Beijing de tentoonstelling Still/Life aan. Deze tentoonstelling in Three Shadows Photography Art centre, ontworpen door 5.1.2,e die de opening bijwoonde, bevatte voornamelijk werk van jonge Nederlandse fotografen. Het project was een samenwerking tussen het Amsterdamse museum voor fotografie FOAM en het He Xiangning Art Museum en was samengesteld door Amsterdamse en Chinese curatoren: 5.1.2,e (FOAM), 5.1.2,e er 5.1.2,e.
In zijn openingsspeech gaf burgemeester van der Laan aan dat cultuur al 20 jaar een pijler is van de samenwerking en dat aard en kwaliteit van de culturele uitwisseling in die tijd aanzienlijk is veranderd. Inwoners van China en Nederland weten inmiddels veel meer van elkaar. Daarmee is culturele uitwisseling niet louter meer bedoeld om kennis te nemen van elkaars cultuur en samenleving. Veel meer is China nu een plaats waar culturele instellingen zich kwalitatief meten met andere wereldspelers.
FOAM gaf te kennen dat er in november 2015 in FOAM Amsterdam een tentoonstelling met Chinese fotografie komt samengesteld door dezelfde curatoren als de tentoonstelling in Beijing.

3.11 Reception NCPA

Met de voorstelling Giselle van Het Nationale Ballet in het National Center of Performing Arts werd de week afgesloten. De optredens van het ballet in Beijing vormden het sluitstuk van de zeer succesvolle Chinese tournee en bevestigde de wereldklasse van dit dansgezelschap. Voor de voorstelling hadden leden van de delegatie hun Chinese contacten uitgenodigd waardoor het optreden eveneens een belangrijke afsluitende netwerk bijeenkomst was.

